

Projekt

z dnia 16 marca 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BRODNICA**

z dnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata
2022-2024**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2-2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 24 i 218) oraz art. 10 ust 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 oraz z 2021 r. poz. 2469) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXIX/228/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brodnica na rok 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brodnica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Nowakowski

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024

Rozdział 1. Wstęp

Przygotowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024, określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Elementem gminnego programu są także zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Jednocześnie zawężono zakres tych działań do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej. Program opiera się na współdziałaniu wielu podmiotów.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia (NPZ)¹, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Wśród pięciu celów operacyjnych² wyszczególniono również profilaktykę uzależnień (cel operacyjny 2), w tym zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom; uzależnienie od tytoniu (nikotyny), od alkoholu; od zachowań (uzależnienia behawioralne), od narkotyków.

11 marca 2020 r. epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19, została uznana przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za pandemię. Zgodnie z NPZ, przyczyniła się ona do największego kryzysu zdrowotnego w Polsce po zakończeniu II wojny światowej. Ponadto wymaga przystosowania się do nieznanej i niepewnej sytuacji oraz pokonywania wielu negatywnych emocji i codziennych uciążliwości. Ludzie wskutek lęku wykazują skłonność do nieracjonalnego myślenia i postępowania, a długotrwała izolacja wpływa na poziom stresu i zdrowie psychiczne, co często prowadzi do pogorszenia ich sytuacji życiowej. W tym kontekście niezbędne są kompleksowe, bazujące na aktualnej wiedzy naukowej działania w obszarze zdrowia publicznego. Według raportu Organizacji Współpracy

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. 2021 r. poz. 642).

² Profilaktyka nadwagi i otyłości; Profilaktyka uzależnień; Promocja zdrowia psychicznego; Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne; Wyzwania demograficzne.

Gospodarczej i Rozwoju (OECD)³ uwzględniającego 52 kraje świata, na mieszkańca Unii Europejskiej przypada średnio 11,3 litra czystego alkoholu. Przynajmniej raz w miesiącu upija się 30% dorosłych. W krajach OECD od alkoholu uzależnionych jest 3,7% populacji – ok. 50 mln ludzi. Raport pokazuje, że szkodliwe picie alkoholu wśród młodych dorosłych jest powszechne. Alkohol pije 60% nastolatków w wieku 15 lat, a co piąty co najmniej dwukrotnie doświadczył nietrzeźwości. We wszystkich badanych krajach mężczyźni spożywają więcej alkoholu niż kobiety (średnio trzy razy więcej). W czasie pandemii COVID-19, podczas pierwszego lockdownu, 43% osób zgłosiło, że piło częściej, 25% rzadziej, a 32% nie zgłosiło żadnych zmian w tym względzie. Okoliczności spowodowane zamknięciem gospodarek sprawiły, że sprzedaż alkoholu w barach, restauracjach gwałtownie spadła, ale została zastąpiona wzrostem sprzedaży poza lokalami (m.in. w sklepach internetowych i detalicznych). Na jednego Polaka wg niniejszego raportu rocznie przypada 11,7 litra czystego alkoholu. W rozróżnieniu na płeć – mężczyźni spożywają 18,4 litra czystego alkoholu na mieszkańca rocznie, w przypadku kobiet jest to 5,6 litra.

Program opracowany został na podstawie diagnozy występujących problemów i w dużej mierze jest kontynuacją zadań realizowanych w naszej gminie od wielu już lat. Program został dostosowany do istniejących możliwości finansowych i stanowi opis działań, które są zadaniami własnymi gminy. W programie przewidziano szereg zadań do wykonania, w tym także działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, obejmujące swoją właściwością obszar zdrowia, polityki społecznej i edukacji.

Mimo wieloletnich działań mających na celu ograniczenie skutków picia alkoholu, problem nadal istnieje. Występujące negatywne zdarzenia wymagają ciągłych działań profilaktycznych i zapobiegawczych. Niezwykle ważna jest profilaktyka oraz promocja zdrowia wśród dzieci i młodzieży. W zakresie działań profilaktycznych na terenie naszej gminy zadania te realizują, podobnie jak w latach minionych, szkoły w oparciu o szkolne programy profilaktyki, które koncentrują się na eliminowaniu oraz redukowaniu wśród uczniów zachowań ryzykownych, rozwijaniu postaw prozdrowotnych, organizowaniu profilaktycznych zajęć w grupach opiekuńczo-wychowawczych z dziećmi i młodzieżą szkolną, organizowaniu m.in. różnorodnych programów z udziałem znanych osób, imprez, konkursów, spektakli, obozów i wycieczek szkolnych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym - jako alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Gminny Program przewidziany do realizacji w latach 2022 - 2024 zakłada kontynuację sprawdzonych i pożądaných działań realizowanych w latach ubiegłych. Działania realizowane będą w oparciu o wypracowany już system współpracy i pomocy oraz partnerów, którzy diagnozują i skutecznie pomagają osobom poszukującym specjalistycznej pomocy i konkretnego wsparcia.

³ Jak piją Polacy? Jak wypadamy na tle świata? Raport OECD o spożyciu alkoholu, Monika Mikołajska, 20.05.2021r., <https://www.medonet.pl/narodowy-test-zdrowia-polakow/zyj-zdrowiej.picie-alkoholu-jak-wypadaja-polacy--nowy-raport-oecd,artykul,90827573.html>, <https://www.oecd.org/fr/sante/preventing-harmful-alcohol-use-6e4b4ffb-en.htm>

Rozdział 2. Diagnoza sytuacji w Gminie Brodnica

1. Informacje demograficzne.

W Gminie Brodnica liczba ludności z roku na rok znacząco wzrasta.

Tabela nr 1 – Informacje demograficzne wg danych z UG Brodnica

Liczba ludności wg stanu na dzień:		
31.12.2019r.	31.12.2020r.	31.12.2021r.
8 503	8 590	8 791

2. Informacje dotyczące wielkości bezrobocia.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy wynika, że liczba bezrobotnych w Gminie Brodnica w 2021 r. zmalała w stosunku do roku 2020 o 75 osób.

Tabela nr 2 – Bezrobocie w Gminie Brodnica wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy

Zarejestrowani w PUP w Brodnicy	Liczba bezrobotnych					
	rok 2019		rok 2020		rok 2021	
	ogółem	kobiet	ogółem	kobiet	ogółem	kobiet
Bezrobotni	193	114	243	146	168	109
z prawem do zasiłku	32	22	36	26	20	14

3. Informacja o ilości punktów i zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w analizowanym okresie przedstawiona została w poniższych tabelach.

Tabela nr 3. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wg danych z UG Brodnica

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień:	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia		razem
	poza miejscem sprzedaży*	w miejscu sprzedaży**	
31.12. 2019r.	11	7	18
31.12. 2020r.	11	7	18
31.12. 2021r.	11	7	18

Tabela nr 4. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wg danych z UG Brodnica

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na dzień:	Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia		razem
	poza miejscem sprzedaży*	w miejscu sprzedaży**	
31.12.2019r.	32	14	46
31.12. 2020r.	32	12	44
31.12. 2021r.	32	11	43

Tabela nr 5. Liczba ogółem punktów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa i powyżej 18% zawartości alkoholu wg danych z UG Brodnica

Dzień, na który określono liczbę punktów posiadających zezwolenia	Liczba punktów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia		
	poza miejscem *sprzedaży	w miejscu sprzedaży**	razem
31.12.2019r.	11	4	15
31.12.2020r.	11	4	15
31.12.2021r.	11	3	14

* do spożycia poza miejscem sprzedaży - sklepy

** do spożycia w miejscu sprzedaży - bary, mini bary, zajazdy, małe gastronomie

4. Ocena sytuacji przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. wpłynął 1 wniosek o wydanie opinii dotyczącej sprzedaży napojów alkoholowych. W roku 2021 wydano 1 postanowienie na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa, oraz 1 postanowienie na sprzedaż i podawanie alkoholu o zawartości powyżej 18%. W 2021 r. Komisja nie dokonała żadnej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Brodnica. Podczas dokonywanych kontroli w 2019r. i w 2020r. nie stwierdzono żadnych odstępstw od zasad określonych prawem w powyższym zakresie. Podczas kontroli przypomniano o zachowywaniu nakazów wynikających z ustawy, zwłaszcza na nie sprzedawanie alkoholu osobom nieletnim.

W roku 2021 przyjęto 9 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Skierowano 6 osób do Sądu Rejonowego w Brodnicy z prośbą o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego, 3 osoby wyraziły chęć podjęcia dobrowolnego leczenia w Poradni Odwykowej w Brodnicy. W roku 2020 przyjęto 7 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, ponownie rozpatrzono 3 sprawy z 2019 r., 1 sprawę z 2018r. oraz 1 sprawę z 2017 r. Skierowano 6 osób do Sądu rejonowego w Brodnicy z prośbą o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego, 3 osoby wyraziły chęć podjęcia dobrowolnego leczenia w Poradni Odwykowej w Brodnicy, 1 osoba- sprawa zawieszona z uwagi na wyjazd poza granice kraju osoby zainteresowanej, 1 osoba- sprawa przekazana do gminny ościennej z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej, 1 osoba- sprawa przekazana do prokuratury rejonowej w Brodnicy z prośbą o podjęcie stosownych działań. W 2019r. do Komisji wpłynęło i zostało rozpatrzonych 8 wniosków i 5 wniosków z 2018 r. o zastosowanie leczenia odwykowego w tym 6 osób skierowano do Sądu Rejonowego w Brodnicy z prośbą o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego, 4 osoby wyraziły chęć podjęcia dobrowolnego leczenia w Poradni

Odwykowej w Brodnicy, 2 osoby postępowanie w toku, 1 sprawę przekazano zgodnie z właściwością miejscową do gm. Osiek – zmiana miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej.

W omawianym okresie Komisja ściśle współpracowała z Działem Poradnictwa Rodzinnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Brodnicy, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Sądem, Komendą Powiatową Policji, kuratorami sądowymi, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i innymi instytucjami zajmującymi się problematyką choroby alkoholowej i przemocy.

5. Ocena sytuacji przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy.

Głównymi przyczynami nadużywania alkoholu są: zagrożenie wykluczeniem społecznym z uwagi na trudną sytuację materialną rodziny, utrata pracy lub jej brak, konflikty rodzinne, stres, presja otoczenia, brak motywacji do podjęcia terapii odwykowej, ucieczka od rzeczywistości. Rodzinom dysfunkcyjnym pomaga Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy.

Tabela nr 6 – Korzystający ze wsparcia finansowego wg danych GOPS w Brodnicy

Korzystający ze wsparcia GOPS w Brodnicy	Liczba rodzin/osób	
	2020r.	2021r.
Rodziny, którym udzielono wsparcia finansowego	232	219
w tym z problemem alkoholowym	20	25
Osoby regularnie nadużywające alkoholu /w tym kobiety	17/3	20/1
Osoby podejrzane o zażywanie narkotyków / w tym kobiety	9/0	4/0

6. Informacje z Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy.

KPP w Brodnicy ściśle współpracuje m.in. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołami, Działem Poradnictwa Rodzinnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy, pedagogami, kuratorem sądowym oraz Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii Oddział w Brodnicy.

Tabela nr 7 – Informacja dot. zdarzeń po spożyciu alkoholu i zdarzeń związanych z narkotykami wg danych z Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy

Rodzaje zdarzeń	Ilość zdarzeń		
	2019r.	2020r.	2021r.
Odnotowane wypadki drogowe na terenie Gminy Brodnica	9	9	12
Odnotowane kolizje drogowe na terenie Gminy Brodnica	147	132	155
Odnotowani nietrzeźwi kierowcy pochodzący z Gminy Brodnica	11	11	10
Odnotowani kierowcy po użyciu alkoholu pochodzący z Gminy Brodnica	3	3	1
Wnioski skierowane do Gminnych i Miejskich Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:			
Gmina Brodnica	6	1	0
Powiat Brodnicki	99	109	86
Przeprowadzone interwencje domowe:			
Gmina Brodnica	89	93	49
Powiat Brodnicki	1109	937	667
Sporządzone „Niebieskie Karty”:			
Gmina Brodnica	36	30	20
Powiat Brodnicki	181	262	212
Osoby zatrzymane z podejrzeniem o zażywanie narkotyków, uzależnione od narkotyków, podejrzane o ich rozprowadzanie (w powiecie).	41	45	58

KPP w Brodnicy nie prowadzi rejestru osób uzależnionych od narkotyków w związku z tym nie możliwe jest uzyskanie danych na ten temat dotyczących gminy.

7. Informacje z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy. Część zadań gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi realizowała samodzielna jednostka: Dział Poradnictwa Rodzinnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy. W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. Dział Poradnictwa Rodzinnego MOPS w Brodnicy zanotował 223 przyjęć mieszkańców z terenu Gminy Brodnica. W roku 2020 przeprowadzono 73 rozmowy wspierające, 111 terapii, przebadano bądź zdiagnozowano 9 osób oraz udzielano 46 porad. W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. przyjęto 254 osób z naszej gminy. Korzystano z różnych form pomocy. W roku 2021 przeprowadzono 47 rozmów wspierających, 133 terapii, przebadano bądź zdiagnozowano 11 osób oraz udzielano 82 porad. Liczba osób korzystająca z pomocy różnych specjalistów Działu Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy na przestrzeni kilku lat pokazuje, że mieszkańcy Gminy Brodnica umieją szukać pomocy dla siebie i członków swoich rodzin.

8. Informacja Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:
Rok 2020:

liczba przeprowadzonych procedur „Niebieska Karta” – 42

- w 22 przypadkach była to przemoc domowa męża/partnera wobec żony/partnerki,
- w 1 przypadku przemoc domowa męża wobec żony i syna (dziecka nieletniego),
- w 1 przypadku przemoc domowa partnera wobec partnerki i pasierba,
- w 1 przypadku przemoc domowa córki wobec matki,
- w 3 przypadkach przemoc domowa syna wobec matki,
- w 4 przypadkach przemoc domowa syna wobec ojca,
- w 2 przypadkach przemoc domowa ojca wobec córki,
- w 1 przypadku przemoc domowa matki wobec córki (dziecka nieletniego),
- w 1 przypadku przemoc domowa matki wobec syna (dziecka nieletniego).
- w 2 przypadkach przemoc domowa ojca wobec syna (dziecka nieletniego),
- w 1 przypadku przemoc domowa szwagra wobec szwagierki,
- w 1 przypadku przemoc domowa wuja wobec bratanka,
- w 1 przypadku przemoc domowa brata wobec brata,
- w 1 przypadku przemoc domowa syna wobec matki i ojczyma,

Rok 2021:

liczba przeprowadzonych procedur „Niebieska Karta” – 39

- w 26 przypadkach była to przemoc domowa męża/partnera wobec żony/partnerki,
- w 1 przypadku była to przemoc domowa męża wobec żony i syna (dziecka nieletniego),
- w 4 przypadkach była to przemoc domowa syna wobec ojca,
- w 3 przypadkach była to przemoc domowa syna wobec matki,
- w 1 przypadku była to przemoc domowa brata wobec brata,
- w 1 przypadku była to przemoc domowa zięcia wobec teścia,

- w 2 przypadkach była to przemoc domowa wnuka wobec dziadka,
- w 1 przypadku była to przemoc domowa syna wobec matki i ojca.

9. Kluczowym i jedynym w Toruniu podmiotem w zakresie leczenia uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz świadczenia pomocy rodzinom tych osób (osobom współuzależnionym) jest Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia (świadczenia finansowane są przez Narodowy Funduszu Zdrowia), który wnioskuje do Wójta Gminy Brodnica o wsparcie zaoferował programy szkoleniowe dla członków GKRPA. Dzięki nawiązaniu kontaktów pozyskano poniższe dane statystyczne dot. osób leczonych w ośrodku, w tym z terenu Gminy Brodnica.

Tabela 8 Dane statystyczne Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia – dla Gminy Brodnica

Wskaźniki	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób leczonych stacjonarnie z powodu używania alkoholu	415 w tym z Gminy Brodnica: 12	338 w tym z Gminy Brodnica: 9	410 w tym z Gminy Brodnica: 20
Liczba osób leczonych stacjonarnie z powodu używania narkotyków	380 w tym z Gminy Brodnica: 6	322 w tym z Gminy Brodnica: 8	341 w tym z Gminy Brodnica: 4
Liczba osób leczonych ambulatoryjnie z powodu używania alkoholu	787 w tym z Gminy Brodnica: 5	726 w tym z Gminy Brodnica: 4	824 w tym z Gminy Brodnica: 4
Liczba osób leczonych ambulatoryjnie z powodu używania narkotyków	357 w tym z Gminy Brodnica: 2	364 w tym z Gminy Brodnica: 3	407 w tym z Gminy Brodnica: 3
Liczba osób współuzależnionych korzystających ze specjalistycznej pomocy	295 w tym z Gminy Brodnica: 5	351 w tym z Gminy Brodnica: 2	429 w tym z Gminy Brodnica: 1

10. Ocena zaspokojenia potrzeb z zakresu profilaktyki dotyczącej problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii z punktu widzenia edukacji gminnej.

Kolejny już rok na terenie Gminy Brodnica w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii działało w różnych miesiącach od 4 do 5 grup dla dzieci i młodzieży szkolnej. Zarówno w wyżej wskazanych grupach jak i w szkołach realizowano wiele programów profilaktycznych m.in.: „Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Nie spał się

na starcie”, „Dopalacze – trzecia strona zjawiska”, „Przygotujmy lepszy świat”, „Szkody zdrowe i społeczne z używkami”.

Dzieci i młodzież szkolna, wzorem lat minionych, brała udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” (prowadzonej przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Radiowych i Producentów z Poznania, z którym to Gmina Brodnica współpracuje od wielu już lat). W roku 2021 zorganizowano 2 konkursy: plastyczno-literacki i konkurs krzyżówkowy. W ramach konkursu plastyczno-literackiego: Szczęśliwa chwila, szczęśliwy dzień, szczęśliwe życie - 8 uczniów naszych szkół (w tym: 6 uczniów z SP Gorczenica i 2 uczniów z SP Szabda otrzymało specjalne wyróżnienia i nagrody książkowe. Wójt Gminy Brodnica przyznał każdemu wyróżnionemu uczniowi dodatkową nagrodę w formie plecaka zaś prowadzący grupy nauczyciele otrzymali śpiwory oraz teczki do materiałów biurowych.

W gminnych szkołach podstawowych nie odnotowano interwencji Policji, przypadków picia piwa, palenia papierosów czy zażywania narkotyków.

W październiku br. 122 uczniów najstarszych klas szkół podstawowych z Gminy Brodnica wraz z 12 nauczycielami, w trakcie wyjazdów (alternatywnych form spędzania wolnego czasu) do Olsztyna, Olsztyńka i Gdańska uczestniczyło w programach profilaktycznych: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „Postaw na rodzinę” i „Reaguj na przemoc”. Realizacja programów została pokryta ze środków finansowym pochodzącym m.in. z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Otrzymane z Urzędu Skarbowego pieniądze Gmina Brodnica przeznaczyła na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu poprzez pokrycie kosztów przeprowadzenia programów oraz części kosztów za wynajem autokarów i biletów wstępu do muzeów. Głównym celem wszystkich działań było przeciwdziałanie negatywnym skutkom uzależnień, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz promocję zdrowia wśród młodzieży szkolnej. Uczniowie zapoznali się z negatywnymi konsekwencjami uzależnień. Kształtowano wśród uczniów aktywną i odpowiedzialną postawę wobec zdrowia własnego i innych osób, umiejętności kierowania swoimi zachowaniami i podjęcia odpowiedzialności za swoje postępowanie. Analizowano wartości, które są ważne dla nich samych, ale też dla ich rodzin.

W dniu 30.09.2021 r., na zaproszenie Wójta Gminy Brodnica Adama Zalewskiego, w Szkole Podstawowej w Szabdzie gościł Łukasz „Baca” Backiel – Absolwent Uniwersytetu w Białymstoku na wydziale historyczno-socjologicznym, magister historii społecznej, który przeprowadził dla uczniów klas VI-VIII autorski program profilaktyczny zatytułowany „W pułapce złudzeń”. Program to kompendium wiedzy na temat działania i konsekwencji jakie niosą za sobą narkotyki. Poruszył problemy dotyczące dzisiejszą młodzież. Zagrożenia związane z narkotykami, dopalaczami, przemocą czy choćby internetem, obok których nie można przejść obojętnie. Następne programy o charakterze profilaktyki uzależnień odbyły się 5 października 2021r. dla uczniów najstarszych w Szkole Podstawowej w Gorczenicy i w Szkole Podstawowej w Gortatowie z siedzibą w Szczuce.

11. Uzależnienia behawioralne.

Chcąc zdiagnozować problemy w zakresie uzależnień behawioralnych Wójt Gminy Brodnica zlecił wykonanie diagnozy w powyższym zakresie Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, CSK Expert z Warszawy. Opracowany raport miał na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszym kwartale 2022 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z uzależnieniami behawioralnymi. Dane dotyczące zagrożeń behawioralnych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Brodnica wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy Gminy Brodnica,
- 2) młodzież szkolna z terenu Gminy Brodnica.

Celem przeprowadzonych badania była identyfikacja występujących w lokalnym środowisku zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi, w szczególności obejmującymi postawy i opinie respondentów związane z:

- uzależnieniem od gier hazardowych,
- uzależnieniem od Internetu, telefonu oraz korzystania z portali w mediach społecznościowych,
- uzależnieniem od zakupów,
- uzależnieniem od pracy.

Badania zostały przeprowadzone metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział:

- 78 dorosłych mieszkańców Gminy Brodnica, 33% z respondentów to mężczyźni, natomiast 67% to kobiety, średnia wieku badanych to 41 lat,
- uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Brodnica w przedziale klas od VI do VIII, ankietę wypełniło 178 uczniów, 53% grupy stanowią kobiety (dziewczęta) natomiast 47% mężczyźni (chłopcy).

Diagnozę uzależnień behawioralnych zamieszczono na str. internetowej Gminy Brodnica: www.brodnica.ug.gov.pl

Niżej przedstawiono wyłącznie wyniki badań oraz rekomendowane działania.

Wyniki badań – podsumowanie:

1. Dorośli mieszkańcy Gminy Brodnica:

- Za pozytywny wskaźnik można uznać deklaracje dorosłych mieszkańców gminy, mówiące, że posiadają oni wiedzę na temat czym są uzależnienia behawioralne. Udzielone odpowiedzi wskazują, że 78% procent respondentów uważa, że posiada taką wiedzę, natomiast 22% wskazało przeciwnie.
- Za najistotniejsze problemy społeczne w kontekście uzależnień behawioralnych, mieszkańcy Gminy Brodnica uznali: uzależnienie od komputera i Internetu (71%), pracoholizm (49%).
- Deklaracje respondentów wskazują, że wśród dorosłych mieszkańców Gminy Brodnica 78% nigdy nie grało w gry hazardowe na pieniądze, a 22% przyznało, iż uczestniczyli w takiej formie hazardu. Największą popularnością cieszą się: gry Totalizatora Sportowego (71%) oraz zdrapki (35%).
- Wśród przyczyn podejmowania się gry na pieniądze dominują motywy finansowe oraz rozrywkowe. 29% ankietowanych przyznaje, że grywa w owe gry, ponieważ chce zasilić domowy budżet oraz mieć więcej pieniędzy na codzienne wydatki, 12% gra, gdyż potrzebuje pieniędzy na jakiś „ekstra” wydatek, kolejne 29% zaznaczyło, że ma przecucie, iż czeka na nich duża wygrana, 29% zaznaczyło, że jest to dla nich rozrywka, sposób na nudę, a również 41% gra dlatego, że lubi towarzyszące temu emocje.
- 94% ankietowanych mieszkańców Gminy Brodnica jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić. Przeciwnego zdania jest 14% respondentów.
- Spora część mieszkańców Gminy Brodnica przyjmuje konstruktywne postawy względem gier hazardowych. 55% uważa za nieprawdę określenie „na takich grach można dużo zarobić”. 63% nie zgadza się z twierdzeniem: „nawet jeżeli się chwilowo przegrywa to potem można się odegrać”. 53% ankietowanych również uważa za nieprawdziwe zdanie „czasem trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby zainwestować w grę”.
- Z odpowiedzi uzyskanych od ankietowanych mieszkańców Gminy Brodnica wynika, iż 53% z nich korzysta ze smartfonu 2 godziny dziennie, co można uznać za rozsądny czasokres. **Niepokojące są wskazania łącznie 26% badanych, którzy deklarują czas przeznaczony na korzystanie z telefonu od 2 do 6 godzin dziennie.**
- Wśród ankietowanych mieszkańców Gminy Brodnica **21% przyznaje, że zauważa u siebie symptomy typowe dla FOMO** (FOMO - to syndrom, który polega na odczuwaniu lęku i silnego niepokoju w momencie, kiedy nie jest nam dane być w stałej łączności z mediami społecznościowymi i tym, co dzieje się aktualnie w Internecie).
- 81% badanych deklaruje, że nie zauważa u siebie symptomów charakterystycznych dla uzależnienia od korzystania z portali społecznościowych. Warto zauważyć, że 9% przyznało, że odczuwa dyskomfort i niepokój, kiedy nie może zalogować się do swoich mediów społecznościowych.

- **51% ankietowanych przyznało, że ich dziecko spędza „w Internecie” za dużo czasu.**
- Problem zakupoholizmu nie jest powszechnym w lokalnej społeczności. 10% respondentów przyznało, że zdarzają się im niekontrolowane zakupy. Z kolei 90% wyraziło zdanie przeciwne wskazując, że ten problem ich nie dotyczy.
- 86% mieszkańców gminy jest zdania, iż od pracy można się uzależnić a 10% uważa przeciwnie. 4% nie ma zdania w tym temacie.

2. Młodzież szkolna Gminy Brodnica:

- **Niepokojący wydaje się być fakt, że uczniowie szkół podstawowych Gminy Brodnica najczęściej spędzają przed komputerem powyżej 6 godzin dziennie (17%).** Kolejne 33% deklaruje czas pomiędzy 2 a 6 godzin dziennie.
- W przypadku korzystania ze smartfonu uczniowie deklarują najczęściej czas do 4 godzin dziennie (34%). **Na uwagę zasługują deklaracje uczniów mówiące o korzystaniu ze smartfonu powyżej 6 godzin dziennie (19%).**
- Według deklaracji uczniowie najczęściej korzystają z komputera i Internetu w domu (98%). A jako powody korzystania z komputera i Internetu uczniowie wskazywali kolejno na: oglądanie filmów (65%), słuchanie muzyki (64%), kontakt ze znajomymi (62%), nauka (58%) oraz gry online (55%).
- 37% uczniów Gminy Brodnica z pozytywnym skutkiem ograniczyło czas poświęcany na korzystanie z Internetu.
- Uczniowie z Gminy Brodnica w sporej większości (82%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze. Jednakże 18% miało do czynienia z taką formą hazardu.
- Jeżeli chodzi o rodzaj gier na pieniądze, uczniowie najczęściej grają kolejno w: zdrapki (26%).
- Wśród przyczyn podejmowania się gry na pieniądze, na jakie wskazują badani uczniowie dominują motywacje finansowe oraz rozrywkowe. Dla 52% uczniów szkół Gminy Brodnica te gry są sposobem na nudę, a 35% lubi towarzyszące grze emocje. Pojawiły się również wskazania mówiące, że: uczniowie grają, gdyż mają przeczucie, iż czeka ich duża wygrana (19%) oraz chęć posiadania większej ilości pieniędzy na codzienne wydatki (13%). **Niepokojące są deklaracje 10% uczniów wskazujące na granie związane z odreagowaniem emocji.**
- 41% uczniów deklaruje, że przynajmniej raz grało na automatach w salonach gier. Natomiast 59% wskazuje, że nie miało nigdy do czynienia z taką formą hazardu.
- W konkursach polegających na wysyłaniu płatnych smsów organizowanych przez telewizję, gazety czy operatorów telefonicznych, deklaracje wskazują, że wśród młodzieży Gminy Brodnica nie są one popularne – 89% nigdy nie brało w nich udziału.

- 81% ankietowanych uczniów Gminy Brodnica jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić.
- Uczniowie z Gminy Brodnica zostali także poproszeni o ocenę powszechności występowania niektórych uzależnień behawioralnych w ich otoczeniu. **Za najbardziej powszechne uczniowie uznali: uzależnienie od smartfonu i mediów społecznościowych (63%) oraz uzależnienie od Internetu (66%).**

Profilaktyka jest systemową odpowiedzią na zjawiska uznawane za zagrożenie dla zdrowia publicznego. W tym sensie dotyczy również tzw. nałogów behawioralnych, które wiążą się z licznymi szkodami zdrowia somatycznego, psychicznego oraz negatywnymi skutkami funkcjonowania społecznego. Profilaktyka to zapobieganie problemom, zanim one wystąpią lub minimalizowanie szkód związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych. Z tego względu adresatami oddziaływań profilaktycznych są najczęściej ludzie młodzi, ale nie można też zapomnieć o osobach dorosłych. Skuteczna profilaktyka prowadzona wśród młodzieży może zmniejszyć koszty związane z leczeniem nałogów behawioralnych u osób dorosłych, a także zmniejszyć wydatki publiczne związane z naprawianiem szkód społecznych powstałych w wyniku tych problemów.

12. Podsumowanie.

Analizując informacje z różnych środowisk i instytucji można stwierdzić, że na terenie Gminy Brodnica:

- 1) W roku 2021 w stosunku do roku 2020 i 2019 - zwiększyła się liczba odnotowanych wypadków i kolizji drogowych.
- 2) W roku 2021 w stosunku do roku 2020 – zmniejszyła się liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” -dane z Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz dane z KPP w Brodnicy.
- 3) Prowadzone przez gminę działania, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej przynoszą oczekiwane efekty w postaci większej świadomości. W gminnych szkołach podstawowych nie odnotowano przypadków picia piwa, palenia papierosów czy zażywania narkotyków, dlatego też prowadzone do tej pory działania należy kontynuować, gdyż przynoszą oczekiwane skutki.

W związku z powyższym należałoby dalej kontynuować podjęte działania oraz wprowadzić nowe zadania, ze szczególnym naciskiem w kierunku:

- 1) podnoszenia świadomości kierowców oraz szeroko pojętego bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach (w tym m.in. działania informacyjno-edukacyjne, udział w kampanii profilaktycznej: "Odpowiedzialny kierowca"),
- 2) przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in.: dalsza kontynuacja współpracy z Gminą Miasta Brodnica w zakresie korzystania przez mieszkańców Gminy Brodnica z usług Działu Poradnictwa Rodzinnego MOPS w Brodnicy, szukanie nowych form udzielania pomocy rodzinie w celu wspomaganie jej wychowawczej funkcji i systemu wychowawczego szkoły, poprzez pomoc specjalistyczną dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, socjoterapeutyczne czy organizację zajęć - spotkań grupowych, prelekcji, pogadanek dla uczniów, rodziców i nauczycieli

szkół Gminy Brodnica, udział w kampaniach profilaktycznych: "Przemoc boli", „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz innych, w miarę posiadanych środków wprowadzanie np. dyżurów interwencyjno-wspierających rodziny, udział w specjalistycznych szkoleniach pogłębiających wiedzę w powyższym zakresie dla członków GKRPA oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego,

3) Upowszechnianie wiedzy i edukowanie w zakresie uzależnień behawioralnych:

- Upowszechnianie wiedzy na temat uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym i szkolnym– dystrybuowanie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym (ulotki, plakaty, filmy), organizowanie wydarzeń (lokalne imprezy powiązane z przedmiotową tematyką, spotkania dla rodziców, warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej, pogadanki i otwarte spotkania ze specjalistami) i prowadzenie kampanii społecznych.
- Szeroko pojęte edukowanie– szkolenia dla nauczycieli i pedagogów, terapeutów uzależnień, pracowników socjalnych i służb pomocy społecznej, policji, lekarzy, osób zaangażowanych w prace Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, rodziców.

Rozdział 3.

Cele i główne kierunki działań na lata 2022- 2024

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej, wsparcie osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego.

Cele szczegółowe:

1. opóźnianie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, nikotynowej, w tym wzrost świadomości społecznej w obszarze różnego rodzaju uzależnień (w tym behawioralnych);
2. pomoc osobom i rodzinom zmagającym się problemami wywołanymi używaniem środków psychoaktywnych (zarówno przez dzieci jak i osoby dorosłe), wsparcie w sytuacji kryzysu i bezradności;
3. udzielanie pomocy osobom uzależnionym w procesie zdrowienia;
4. ograniczanie dostępności substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej.

Proponuje się przyjąć następujące kierunki działań:

- 1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz w zakresie innych uzależnień, w tym behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży szkolnej, w tym w miarę posiadanych środków prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie podnoszenia świadomości kierowców oraz szeroko pojętego bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach,
- 3) udzielanie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i dopalaczy,
- 4) udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinom i osobom, u których występują problemy alkoholowe, uzależnienia od narkotyków i dopalaczy, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 5) wspieranie działalności szkół, organizacji społecznych, stowarzyszeń, instytucji, osób prawnych i fizycznych, których celem jest usuwanie następstw nadużywania alkoholu i przeciwdziałania narkomanii oraz agresji i przemocy w rodzinie,
- 6) współdziałanie z Kościołem Katolickim, innymi Kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
- 7) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, zażywania środków psychotropowych i przemocy w rodzinie, w tym wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny i systemu wychowawczego szkoły,
- 8) inicjowanie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów oraz podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, narkotyków i dopalaczy,
- 9) prowadzenie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych postępowania w sprawie przymusowego leczenia odwykowego osób, które na skutek nadużywania alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- 10) kontrolę przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości przez podmioty sprzedające napoje alkoholowe,
- 11) prowadzenie działań mających na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, w tym m.in. prowadzenie programów profilaktycznych przez szkoły, grupy opiekuńczo-wychowawcze, w tym także realizacji programów profilaktycznych w trakcie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież szkolną i nauczycieli (w tym opiekunów i realizatorów programów profilaktycznych) oraz inne działania prowadzone m.in. przez partnerów przedsięwzięć profilaktycznych, pracodawców, których działania obejmują swoją właściwością obszar zdrowia, polityki społecznej i edukacji.

Doświadczenia pandemii koronawirusa w latach 2020-2021 pokazały, że szereg działań realizowanych na podstawie Programu w razie potrzeby może być realizowanych również w formie zdalnej z wykorzystywaniem narzędzi i komunikatorów internetowych oraz telefonu (zgodnie z obowiązującym prawem).

Rozdział 4.
Harmonogram zadań do realizacji wraz z preliminarem wydatków na
lata 2022-2024
(okres od podjęcia przedmiotowej uchwały - do 31.12.2024r.)

Zadania realizowane w ramach Programu są finansowane ze środków własnych, które pochodzą m.in. z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Na realizację Programu w latach 2022-2024 przewidziano kwotę łączną około 228 908,00 zł w tym:

1) Realizacja zadań w ramach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych innych uzależnień (w tym behawioralnych)

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa zadania / realizator</i>	<i>termin wykonania</i>
1.	<p><u>Nazwa zadania:</u> Przekazanie dotacji celowej na zadania w zakresie świadczenia usług dla mieszkańców Gminy Brodnica dotyczące przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych (realizowane zgodnie z porozumieniem z Gminą Miasta Brodnicy).</p> <p><u>Realizator:</u> Gmina Miasta Brodnica – poprzez Dział Poradnictwa Rodzinnego MOPS w Brodnicy.</p> <p>Kontynuacja działań.</p>	w latach: 2022-2024
2.	<p><u>Nazwa zadania:</u> Sfinansowanie uczestnictwa w zadaniu o nazwie Kujawsko – Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.</p> <p><u>Realizator:</u> Urząd Marszałkowski w Toruniu</p> <p>Kontynuacja działań.</p>	w latach: 2022-2024
3.	<p><u>Nazwa zadania:</u> Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (w tym m.in.: dot. problematyki FAS-płodowego zespołu alkoholowego) oraz innych uzależnień (w tym behawioralnych), w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym w miarę posiadanych środków prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznychwe współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinom i osobom, u których występują problemy alkoholowe oraz inne uzależnienia, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, finansowanie programów, szkoleń, spektakli, koncertów,</p>	w latach: 2022-2024

	<p>alternatywnych form spędzania wolnego czasu z programami profilaktycznymi.</p> <p><u>Realizator:</u> koordynatorzy grup opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym, szkoły Gminy Brodnica, lokalni partnerzy.</p>	
4.	<p><u>Nazwa zadania:</u> Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, zażywania środków psychotropowych, przemocy w rodzinie, w tym prowadzenie zajęć w ramach gminnych programów profilaktyczno-edukacyjnych, udział w kampaniach takich jak np. „Zachowaj Trzeźwy umysł”, „Odpowiedzialny kierowca”, „Przemoc boli” itp. Prowadzenie programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży szkolonej. Prowadzenie działań mających na celu realizację międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, w tym m.in. prowadzenie programów profilaktycznych przez szkoły, grupy opiekuńczo-wychowawcze, w tym realizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu z wkomponowanym programem profilaktycznym oraz inne działania obejmujące swoją właściwością obszar zdrowia, polityki społecznej i edukacji, organizacja Wigilii dla osób (dzieci) z rodzin dysfunkcyjnych, potrzebujących pomocy, w tym paczek dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.</p> <p><u>Realizator:</u> koordynatorzy grup opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym, szkoły Gminy Brodnica, GOPS, lokalni partnerzy.</p>	<p>w latach: 2022-2024</p>
5.	<p><u>Nazwa zadania:</u> Obsługa działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym koszty wynagrodzeń, podróży służbowych i szkoleń oraz prowadzenia procedur kierowania na przymusowe leczenie osób nadużywających alkoholu, wynagrodzenia koordynatorów grup opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym.</p> <p><u>Realizator:</u> Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, koordynatorzy grup opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym, szkoły, lokalni partnerzy.</p>	<p>w latach: 2022-2024</p>
<p>Środki przewidziane na zadania związane z realizacją wyżej wymienionych zadań:</p> <p><u>Szczegółowy preliminarz planowanych wydatków:</u></p> <p>Kwota roczna przewidziana na realizację zadań w poszczególnych latach wynosi około:</p> <p>w roku 2022 = 65000,00 zł, w tym w okresie od I-III wydatkowano kwotę około: 17 452,00 zł,</p>		

zatem w okresie od IV-XII 2022r. kwota do wydatkowania wynosi około: 59 548,00zł,
w roku 2023 = 71 500,00 zł,
w roku 2024 = 75 075,00 zł.
Kwota całkowita przewidziana na realizację zadań w latach 2022, 2023 i 2024 wynosi około 211 575,00 zł, w tym: w okresie od podjęcia uchwały w 2022r. - do 31.XII.2024 r. wynosi około:206 123,00 zł (w zaokrągleniu do pełnych złotych).

2) Realizacja zadań w ramach Przeciwdziałania Narkomanii

Lp.	Nazwa zadania / realizator /	termin wykonania
1.	<p><u>Nazwa zadania:</u> Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej typu programy, szkolenia, spektakle, koncerty, alternatywne formy spędzania wolnego czasu z programami profilaktycznymi oraz tworzenie programów i wspieranie działań mających na celu zaangażowanie dzieci, młodzieży i osób dorosłych w działalność społeczną, sportową i artystyczną, wspomaganie działalności szkół służącej rozwiązywaniu problemów narkotykowych, udział w kampanii profilaktycznej: „Narkotyki? To mnie nie kręci” itp., zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także w miarę posiadanych środków powadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, szkoleniowej w zakresie HIV/AIDS.</p> <p><u>Realizator:</u> szkoły, GOPS, koordynatorzy grup opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, lokalni partnerzy.</p>	<p>w latach: 2022- 2024</p>

Środki przewidziane na zadania związane z realizacją wyżej wymienionych zadań:

Szczegółowy preliminarz wydatków:

Kwota roczna przewidziana na realizację zadań w poszczególnych latach wynosi około:

w roku 2022 = 7 000,00 zł (od I-III br. – nie wydatkowano żadnej kwoty),

w roku 2023 = 7 700,00 zł,

w roku 2024 = 8 085,00 zł.

Kwota całkowita przewidziana na realizację zadań w latach 2022, 2023 i 2024 wynosi około 22 785,00 zł.

Finansowanie wszystkich wyżej wymienionych zadań, w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2024, odbywać się będzie zgodnie z uchwalonym budżetem Gminy Brodnica na dany rok. Przedstawione wyżej wysokości środków na realizację zaplanowanych zadań są orientacyjne i uchwała budżetowa ostatecznie zdecyduje o wysokości środków przeznaczonych na realizację przedmiotowego Programu w danym roku budżetowym. Przedstawione preliminarze ww. wydatków są elastyczne i w zależności od potrzeb możliwe do przesunięcia kwotowo w zadaniach. Wszelkie zmiany w wysokości środków na realizację ww. Programu dokonywane będą zgodnie z procedurą dokonywania zmian budżetu Gminy Brodnica tj. w formie uchwał Rady Gminy Brodnica lub zarządzeń Wójta.

Rozdział 5.

Partnerzy przedsięwzięć profilaktycznych

Partnerami przedsięwzięć profilaktycznych mogą być: Powiatowa Komenda Policji w Brodnicy, Sąd Rejonowy w Brodnicy, Kościół Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe oraz organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się profilaktyką uzależnień.

Rozdział 6.

Oczekiwane efekty programu

Do przyszłościowych efektów programu zaliczamy ograniczenie skutków problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz innych uzależnień wzrost liczby osób leczących się z alkoholizmu, podniesienie świadomości kierowców i wzrost bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, wzrost bezpieczeństwa w szkołach poprzez eliminowanie dostępu uczniów do alkoholu i narkotyków, wszechstronne wsparcie rodzin, u których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy czy przemoc w rodzinie, akceptacja społeczna działań prowadzonych w ramach programu, utwierdzenie osób, które nie nadużywają alkoholu oraz osób niezażywających narkotyków w tym, aby kontynuowali dalej ten styl życia (bez używek).

Rozdział 7.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustala się następujące zasady wynagradzania pracy członków Komisji:

- 1) Dla przewodniczącego, sekretarza i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyznaje się miesięczne wynagrodzenie na podstawie zawartej umowy. Wysokość wynagrodzenia zależy od funkcji pełnionej w Komisji tj. przewodniczący Komisji otrzymuje 19% minimalnego wynagrodzenia za pracę natomiast sekretarz i pozostali członkowie Komisji otrzymują 16% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ogłoszanego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w formie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 r. (w 2023 r. i w 2024 r.).
- 2) W okresie, kiedy przewodniczący Komisji nie może pełnić obowiązków, wyznaczona osoba - zastępująca przewodniczącego otrzymuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 19% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
- 3) W przypadku nieobecności przewodniczącego, sekretarza, członka Komisji na posiedzeniu Komisji wielkość wynagrodzenia pomniejsza się o 5% otrzymywanego wynagrodzenia za pracę, za każdą nieobecność na posiedzeniu Komisji w danym miesiącu.
- 4) Koszty związane z wynagradzaniem przewodniczącego, sekretarza i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ponoszone są ze środków przewidzianych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Rozdział 8.

Sprawozdawczość (raporty i informacje)

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Wójt Gminy Brodnica sporządza każdego roku:

-raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport (zgodnie z art. 4¹ ust. 2b cytowanej ustawy);

- informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom) i przesyła ją do Centrum w wyznaczonym terminie - po roku, którego dotyczy informacja (zgodnie z art. 4¹ ust.2c cytowanej ustawy).

Uzasadnienie

I. Przedmiot regulacji.

Przedmiotem uchwały jest przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.

II. Omówienie podstawy prawnej:

Zadania gminy z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii wynikają bezpośrednio z treści art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który stanowi, iż prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ (dot. określenia zakazów i warunków związanych z reklamą i promocją napojów alkoholowych) i 15 (dot. zabrania sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie trzeźwości; osobom do lat 18; na kredyt lub pod zastaw) - ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

1) Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 realizacja zadań, o których mowa w ust. 1 jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2a Gminny program, o którym mowa w ust. 2, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

2) Na podstawie 4¹ ust. 5 ww. ustawy rada gminy określa w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych zasady

wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

3) art. 10, ust. 1 i ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii mówi, że:

„Art. 10. 1. Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w ramach programu, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanego dalej „Gminnym Programem”.

III. Uzasadnienie merytoryczne.

Przedstawiony projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 jest wynikiem obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego ustawą z 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022 roku. Zgodnie z art. 21 wyżej cytowanej ustawy samorządy są zobowiązane, nie później niż do 31 marca 2022 r. przyjąć nowe, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Program stanowi kontynuację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brodnica na rok 2022 oraz obejmuje nowe zadania w zakresie innych uzależnień. Program zakłada realizację działań, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.), jak i z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.(Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn. zm.). Ustawy te nakładają na JST prowadzenie działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych czyniąc je zadaniami własnymi gminy, a wspomniana wcześniej nowelizacja określa obowiązek uchwalenia

gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Znaczenie przeciwdziałania uzależnieniom podkreśla fakt, że profilaktyka uzależnień (w tym uzależnienia m.in. od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych) jest jednym z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Program zawiera diagnozę występujących problemów w zakresie uzależnień, która została opracowana na podstawie zweryfikowanych danych, uzyskanych od lokalnych partnerów działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, za 2019, 2020 i 2021 r. oraz na podstawie wykonanej diagnozy uzależnień behawioralnych. Proponuje całościowe podejście do problemu uzależnień, ze szczególnym położeniem nacisku na działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży szkolnej. W programie przewidziano szereg zadań do wykonania, w tym także działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, obejmujące swoją właściwością obszar zdrowia, polityki społecznej i edukacji. Program jest częścią strategii polityki społecznej Gminy Brodnica.

Przedmiotowy dokument określa także zasady wynagradzania członków GKRPA, które w latach 2022-2024 proponuje się w następującej wysokości miesięcznego wynagrodzenia:

- dla przewodniczącego komisji 19% minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- dla sekretarza i pozostałych członków komisji 16% minimalnego wynagrodzenia za pracę,

ogłoszanego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 r. (oraz w 2023 r. i w 2024 r.).

W przypadku nieobecności przewodniczącego, sekretarza, członka Komisji na posiedzeniu Komisji wielkość wynagrodzenia pomniejsza się o 5% otrzymywanego wynagrodzenia za pracę, za każdą nieobecność na posiedzeniu Komisji w danym miesiącu (np. jeżeli w miesiącu zwołano 3 posiedzenia Komisji, a członek Komisji był obecny tylko na 1 posiedzeniu, to jego potrącenie wyniesie: $2 \times 5\% = 10\%$ otrzymywanego wynagrodzenia).

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. Ocena skutków regulacji.

Na realizację Programu w latach 2022-2024 (tj. od dnia uchwalenia do 31.12.2024 r.) przewidziano kwotę łączną około 228 908,00 zł. W ramach zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień (behawioralnych) przewidzianych do realizacji w latach 2022-2024 zaplanowano środki o łącznej wysokości około 206 123,00 zł. Zaplanowano środki m.in. na działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na dotację dla Gminy Miasta Brodnica za świadczone usługi na rzecz mieszkańców Gminy Brodnica z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomani (zgodnie

z zawartym porozumieniem)na sfinansowanie uczestnictwa w zadaniu o nazwie Kujawsko – Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – w kwocie ustalonej w porozumieniu i zależnej od liczby mieszkańców, na opłaty za opinie biegłych w przedmiocie uzależnień, na wypłaty dla realizatorów ww. Programu prowadzonego w grupach opiekuńczo-wychowawczych, na zakupy i realizację różnorodnych programów i kampanii w przedmiocie uzależnień, na Wigilię dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, alternatywne formy spędzania wolnego czasu oraz wiele innych działań. Na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii kwotę około 22 785,00 zł (na okres 2022 r.-2024 r.). Dane dotyczące harmonogramu zadań, realizatorów i preliminarza wydatków na ww. zadania przedstawiono w Programie. Realizacja zadań odbywać się będzie zgodnie z uchwalonym budżetem Gminy Brodnica na dany rok. Przedstawione wyżej wysokości środków na realizację zaplanowanych zadań są orientacyjne i uchwała budżetowa ostatecznie zdecyduje o wysokości środków przeznaczonych na realizację przedmiotowego Programu w danym roku budżetowym. Przedstawione preliminarze wydatków są elastyczne i w zależności od potrzeb możliwe do przesunięcia kwotowo w zadaniach. Na realizację zadań wykorzystywane będą dochody z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Opracowała:

Brodnica, dnia 16 marca 2022 r.